

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 32/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 3 § lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, 7 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, 19 d § lagen om pension för arbetstagare och 63 a § lagen om sjömanspensioner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 oktober 2001 en proposition med förslag till lagar om ändring av 3 § lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, 7 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, 19 d § lagen om pension för arbetstagare och 63 a § lagen om sjömanspensioner (RP 157/2001 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsrådet Tuulikki Haikarainen och regeringssekreterare Heli Backman, social- och hälsovårdsministeriet
- biträdande justitieombudsmannen Riitta-Leena Paunio, justitieombudsmannens kansli

- utvecklingschef Riitta Korpiluoma och kundservicechef Ilkka Savoheimo, Pensions-skyddscentralen
- biträdande direktör Päivi Huotari, Lantbruks-företagarnas Pensionsanstalt
- juristen Markku Kojo, Akava rf
- direktör Kaarina Knuuti, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- arbetskraftspolitiska ombudet Riitta Wärn, Servicearbetsgivarna, samtidigt som representant för Industrins och Arbetsgivarnas Centraförbund
- socialpolitiska sekreteraren Sinikka Näätäsaari, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- förhandlingschef Matti Koivistoinen, Finlands Läkarförbund.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare skall ändras. En företagare skall inte försäkras enligt lagen om pension för företagare,

om han eller hon inte längre tjänar in pension genom sin företagарverksamhet. De gällande bestämmelserna om befrielse från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare

och lagen om pension för lantbruksföretagare föreslås bli slopade, eftersom befrielse från försäkring enligt förslaget kan skötas inom ramen för normala försäkringsprocesser. Beslut om befrielse från försäkring skall fattas på ansökan av företagaren.

Vidare föreslås lagen om pension för lantbruksföretagare bli ändrad. I lagen skall tas in en uttrycklig bestämmelse om att företagare som bedriver lantbruksföretagarverksamhet i form av aktiebolag försäkras i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. Gränsen mellan dem som är i lantbruksföretagarställning och dem som står i anställningsförhållande dras enligt samma principer som gränsen mellan lagen om pension för företagare och pensionssystemet

men för dem som står i anställningsförhållande. I anknytning till propositionen föreslås bestämmelsen om lantbruksföretagares ansvar för pensionsförsäkringspremier och bestämmelsen om dem som är berättigade till ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare bli ändrad i överensstämmelse med kompletteringen av tillämpningsområdet för lagen om pension för lantbruksföretagare.

Vidare föreslås lagrummet om minimibeloppet av den dröjsmålsförhöjning som skall betalas enligt lagen om pension för arbetstagare och enligt lagen om sjömanspensioner bli ändrad på grund av övergången till euro.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2002.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar.

Utskottet konstaterar att propositionen bidrar till att göra det lagstadgade arbetspensionssystemet så heltäckande som möjligt. Vad gäller löntagarna omfattas nästan alla förvärvsinkomster redan av pensionsförsäkringen. Befrielse från försäkringsskyldigheten harmonierar således inte med den allmänna målsättningen för ett heltäckande arbetspensionssystem. Propositionen följer försäkringsprincipen också däri att även om största delen av bestämmelserna om befrielse stryks, förutsätts en företagare inte heller i framtiden betala försäkringspremie för sådan företagsamhet som inte ökar hans eller hennes pensionsskydd.

Under behandlingen av ärendet har utskottet uppmärksammat att det i vissa situationer blir nödvändigt att betala lagfästa pensionsavgifter utan vederlag för utlagda premier. Till exempel personer som inte har fyllt 23 år betalar obligatorisk arbetspensionspremie utan att de tjänar in pension på det. I slutändan av en lång karriär gör pensionspremierna inte heller någonting för att öka pensionen på grund av bestämmelserna om pensionernas maximibelopp. Därför kan pensionsförsäkringssystemet inte anses ändamålsenligt i alla delar, och förfarandet är inte heller motiverat som incitament.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 9 november 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd

Pehr Löf /sv
Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /saml
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Eila Mäkipää.